

KANTEEL

kinderopvang

PEDAGOGISCH WERKPLAN

BSO 't Schrijverke 2020

Voorwoord

Beste ouders,

Voor u ligt het pedagogisch werkplan van Buitenschoolse Opvang 't Schrijverke, een locatie van Kanteel Kinderopvang. In dit pedagogisch werkplan staan de uitgangspunten van de dagelijkse omgang met de kinderen binnen deze Buitenschoolse Opvang (BSO) beschreven. Wanneer u interesse heeft in een van de beide andere opvangvormen wil ik u graag verwijzen naar de werkplannen van respectievelijk het peuterarrangement dan wel de kinderopvang.

We willen u graag vertellen wat we doen en waarom we het zo doen op onze locaties. De vier pedagogische basisdoelen zoals die beschreven zijn in de Wet Kinderopvang vormen het uitgangspunt van dit plan. De vier basisdoelen zijn:

- a. Het waarborgen van fysieke en emotionele vrijheid;
- b. Het bevorderen van persoonlijke competentie van kinderen;
- c. Het bevorderen van sociale competentie van kinderen;
- d. Het overbrengen van waarden en normen.

Naast dit wettelijk kader zijn ook de pedagogische bouwstenen van Kanteel (zie www.kanteel.nl) bepalend voor dit werkplan. Samen met de ouders en medewerkers van onze locatie hebben wij, door het schrijven van dit pedagogisch werkplan, invulling en kleding gegeven aan deze bouwstenen. In dit plan kunt lezen wat uw kinderen ervaren en zien van onze pedagogische uitgangspunten en keuzes. Dit plan is besproken en goedgekeurd door de Centrale Cliëntenraad (CCR) van Kanteel.

Alle BSO-locaties van Kanteel onderscheiden zich door 5 unieke eigenschappen, te weten:

- Kinderparticipatie
- Taak- en rolverdeling
- Breed activiteiten aanbod
- Leeftijdsgedifferentiatie
- Inrichting van de ruimte

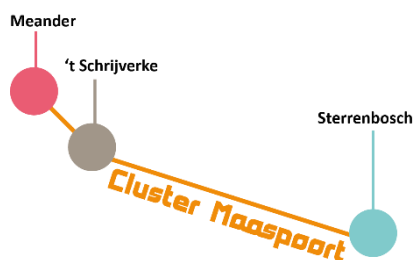
Dit plan wordt jaarlijks door alle betrokken partijen geëvalueerd. Wij nodigen u uit om met ons in gesprek te blijven over de inhoud van ons pedagogisch werkplan, zodat we dit, waar nodig, bij kunnen stellen.

Bij dit pedagogisch werkplan hoort het document Randvoorwaarden kinderopvang. Hierin staan een aantal belangrijke procedures en werkwijzen binnen onze organisatie beschreven. Deze kunt u vinden op onze website: www.kanteel.nl.

Graag stel ik me kort aan u voor. Mijn naam is Margot Doreleijers, locatiemanager Cluster Maaspoort, locaties KC Meander, KC 't Schrijverke en KC Sterrenbosch. Samen met het gedreven en enthousiaste team van pedagogisch medewerkers en ondersteund door het Servicebureau van Kanteel, sta ik voor u en voor uw kinderen klaar.

Met vriendelijke groet,

Margot Doreleijers,
Locatiemanager Cluster Maaspoort

Inhoud

1. Praktische informatie	4
Adresgegevens Kanteel	4
Adresgegevens locatie	4
Openingstijden.....	4
Stamgroep	5
Inzetten van extra dagen.....	5
Afnemen van extra (incidentele) dagen	5
Achterwachtingregeling	6
Opendeurenbeleid.....	6
Wennen	6
Halen en brengen	7
Clusteren.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
2. Visie op kind en ontwikkeling bij Kanteel.....	8
Organisatiemissie.....	8
Kindbeeld	8
3. De 5 basisprincipes van de BSO van Kanteel	11
Kinderparticipatie	11
Taak- en rolverdeling van de pedagogisch medewerker	11
Breed activiteiten aanbod	12
Leeftijdsgedifferentiatie	13
Inrichting van de ruimte	13
4. De BSO in de praktijk	14
Dagritme	14
Feesten	15
TV, mobiele telefoon en internet gebruik	15
Omgang met elkaar en zelfstandigheid	15
Praten en uitleggen	15
De groep	16
Seksualiteit en intimiteit.....	16
5. Pedagogisch vakmanschap.....	17
Inzet beroepskrachten in opleiding/stagiaires	19
6. Volgen en observeren.....	20
7. Samenwerken met anderen	21
8. Ouders	22
Intakegesprek	22
3 maanden evaluatie	22
Communicatie.....	22
Oudergesprekken	22
Ouderavonden.....	22
Eindgesprek	23
Evaluatie	23
Gesprek met de locatiemanager	23
Klachtenregeling	23
Oudercommissie.....	23
9. Bijlagen	24
Bijlage 1: Stappenplan basiszorg	24
Bijlage 2: Onze medewerkers.....	25

1. Praktische informatie

Adresgegevens Kanteel

Kanteel Kinderopvang

Postbus 334
5240 AH Rosmalen
Telefoon: 073-8507850
E-mail: Info@kanteel.nl
Website: www.kanteel.nl

Afdeling relatiebeheer:
E-mail: relatiebeheer@kanteel.nl
Telefoon: 073-851999

Adresgegevens locatie

BSO 't Schrijverke

Patagonstraat 2
5237 NE 's-Hertogenbosch

Locatiemanager

Margot Doreleijers
Email: mdoreleijers@kanteel.nl
Mobiel: 06 380 765 68
Werkdagen: maandag, dinsdag, donderdag, vrijdagochtend

Telefoonnummers van de groepen

Algemeen nummer: 06 380 765 32
Pandaberen: 06 380 765 32
Kaketoets: 06 380 765 33
Wolven: 06-33320142
Voorschoolse opvang (VSO): 06 380 765 32

📞 Noodnummer: 010-2403729

Kanteel heeft een noodtelefoonnummer dat 24 uur per dag en 365 dagen per jaar gebeld kan worden door ouders/verzorgers in geval van nood. Dit is: 010-2403729. Op het moment dat er buiten de opvanglocatie een calamiteit ontstaat bij een kind dat is opgevangen bij Kanteel waarbij ouders en/of een arts informatie nodig hebben over het verblijf bij de opvanglocatie, dan kan het nummer buiten kantoor uren gebeld worden. Call Care neemt de telefoon op met: Kanteel service centrum. Zij nemen de melding aan en beslissen of het daadwerkelijk een geval van nood is. Geval van nood is als er een situatie heerst waarin (de gezondheid van) het kind in gevaar is.

Wat moet er door de ouder aangegeven worden aan informatie bij Call Care:

- Welke locatie betreft het
- Wat is er aan de hand
- Wat voor informatie hebben ze nodig en wie kan de informatie geven
- Telefoonnummer waarop de ouders te bereiken zijn.

Openingstijden

Voorschoolse opvang: maandag tot en met vrijdag van 07.30 – 08.30 uur.
BSO tijdens schoolweken: maandag tot en met vrijdag van 14.00 – 18.30 uur.
BSO tijdens vakantieweken en schoolsluitingsdagen (SDS): maandag tot en met vrijdag van 07.30 – 18.30 uur.

In het weekend en op feestdagen zijn wij gesloten. Hiernaast zijn er collectieve sluitingsdagen die in overleg met de Centrale Cliëntenraad (CCR) tot stand gekomen zijn. Deze krijgt u jaarlijks mee en staan tevens op de website: www.kanteel.nl

Stamgroep

Een stamgroep, zo noemen we de groep waar uw kind in geplaatst wordt. Aan deze groep is vaste groepsleiding gekoppeld. Door de overheid is vastgesteld wat de maximale bezetting van kinderen op een groep mag zijn in combinatie met het aantal pedagogisch medewerkers. Daar wijken wij niet van af. Soms kan het zijn dat groepen samengevoegd worden. Hierover wordt u altijd geïnformeerd en wordt u gevraagd hier schriftelijk toestemming voor te geven.

Bij BSO 't Schrijverke hebben we met drie stamgroepen, namelijk; Pandaberen, Kaketoës en Wolven. De kinderen eten en drinken bij binnenkomst altijd in hun eigen stamgroep. Wij geven de kinderen daarna altijd de ruimte om te spelen of aan een activiteit deel te nemen in een andere stamgroep. Dit vooral vanuit de behoefte en interesses van de kinderen. Ouders tekenen hiervoor het formulier "Toestemming tweede stamgroep".

Beneden in het gebouw bevindt zich de groepsruimte van de Pandaberen. De leeftijd van de kinderen in deze groep is tussen de 4 en 9 jaar. Op de eerste etage, boven de pandaberen bevindt zich de groep Kaketoës. Op deze groep zitten kinderen tussen de 4 en 9 jaar. De groep Wolven zit ook gevestigd op de eerste verdieping. In deze groep zitten kinderen van 8 tot 13 jaar. Deze leeftijden zijn richtlijnen. We kijken naar de sociaal emotionele en fysieke ontwikkeling van het desbetreffende kind. Naast de Wolven hebben we nog een ruimte beschikbaar voor activiteiten en workshops.

Op woensdag en vrijdag zijn er minder kinderen. Dit betekent dat de kinderen dan resp. in de groep Pandaberen of Kaketoës zitten.

Ook tijdens de voorschoolse opvang worden alle kinderen in één groep opgevangen. Dit is ook bij de Pandaberen.

In vakanties en op studiedagen is de invulling van de groepen afhankelijk van het aantal aanwezige kinderen. De kinderen van BSO Sterrenbosch en BSO Meander worden in de vakanties bij 't Schrijverke opgevangen. Zij hebben hiervoor een contract bij 't Schrijverke en zijn in een vaste stamgroep ingedeeld. Wij werken met een open deuren beleid, dat wil zeggen dat de kinderen gedurende de dag ook op de andere groepen kunnen spelen.

Daar waar mogelijk en/of gewenst (bijvoorbeeld in verband met programma/activiteiten) voegen wij de groepen samen. Door samen te voegen kunnen wij een groter en gevarieerder aanbod aan activiteiten doen. Vanaf 18 uur sluiten de Kaketoës en de Wolven samen af op de groep Kaketoës.

Inzetten van extra dagen

Een keertje extra werken? Of een dag compenseren voor een dag dat u kind niet komt? Dat kan door het inzetten van extra dagen. U ontvangt per jaar enkele extra dagen die u in mag zetten, zonder dat u hiervoor hoeft te betalen. U ontvangt van ons 2 keer het aantal dagen dat per week in de overeenkomst staat. Komt u kind bijvoorbeeld 2 dagen per week, dan krijgt u $2 \times 2 = 4$ dagen per jaar. Start uw kind na 1 juli, dan ontvangt u de helft, dus 1 keer het aantal dagen dat in de overeenkomst staat. De volgende spelregels gelden voor het inzetten van de extra dagen:

- De aanvraag voor een extra dag vraagt u aan via het ouderportaal
- De extra dag kan alleen worden toegekend indien de groepsgrootte het toelaat
- U ontvangt uiterlijk 10 dagen voor de aangevraagde dag een bevestiging
- Indien er meer aanvragen zijn dan plaatsen, dan wordt de extra dag toegekend in volgorde van aanvraag
- Niet opgenomen dagen kunnen niet worden meegenomen naar een volgend jaar
- Een extra dag is kind en locatie gebonden

Afnemen van extra (incidentele) dagen

Het is mogelijk om extra dagdelen af te nemen. Als er op de eigen groep van uw kind mogelijkheden zijn voor het afnemen van extra dagdelen wordt uw kind in principe in de eigen groep geplaatst. We houden hierbij rekening met het wettelijk aantal toegestane kinderen ten opzichte van het aantal pedagogisch medewerkers. Met schriftelijke toestemming van de ouders en voor een vooraf bepaalde periode kan een kind in een tweede basisgroep opgevangen worden.

Achterwachting

Wanneer, door een gering aantal kinderen op de groep, door één medewerker alleen gewerkt wordt, zorgen wij altijd voor een achterwachting. Op de basisschool bevindt zich de peutergroep Flamingo van kinderdagverblijf 't Schrijverke én op een loopafstand van 3 minuten bevindt zich het andere deel van kinderdagverblijf 't Schrijverke, hiermee is de achterwachting geregeld. Daarnaast is de locatiemanager telefonisch bereikbaar. Wanneer de school geopend is, zijn ook de medewerkers van school als achterwachting bereikbaar.

Wanneer twee medewerkers een hele dag werken, verblijft de tweede persoon, ook tijdens de pauze, op de locatie.

Beroepskracht-Kind ratio (BKR)

In de Wet Kinderopvang is vastgelegd wat het aantal toegestane kinderen is ten opzichte van het aantal pedagogisch medewerkers. Hier houden wij ons aan bij Kanteel, afhankelijk van de grootte van de groepen kan de inzet van pedagogische medewerkers per dag wisselend zijn.

In de Wet is ook vastgelegd dat we hier tijdens schoolweken voor en na schooltijd een half uur vanaf mogen wijken. Op de locatie 't Schrijverke wordt hier mogelijk tussen 07.30 en 08.00 uur en tussen 18.00 en 18.30 van af geweken.

In de schoolvakanties en tijdens sluitingsdagen van school gelden andere wettelijke regels. Tijdens deze dagen mogen we 3 uur per dag afwijken van de BKR. Op onze locatie wordt hier op de volgende tijden mogelijk van af geweken; tussen 08.00 en 09.00 en tussen 13.00 en 14.00 (pauze) en tussen 17.00 en 18.00 uur.

Wij streven ernaar dat er altijd tenminste één maar liever meer vaste medewerkers aanwezig zijn.

Opendeurenbeleid

De Pandaberen en Kaketoets zijn 2 groepen welke werken met opendeuren beleid. Er worden in deze 2 groepen activiteiten aangeboden voor kinderen van 4 tot 9 jaar. Bij de Pandaberen is de ruimte en zijn de activiteiten gericht op sport en spel en bij de Kaketoets op fantasie en dans. De kinderen kunnen zich vrij bewegen in deze ruimtes. Zij kunnen spelen waar, met wie, wat ze willen en kunnen vrij deelnemen aan activiteiten; wel altijd in overleg met de pedagogisch medewerker. Het kind verlaat op zo'n moment zijn stamgroep. Hierdoor kan hij doen wat hem op dat moment motiveert en stimuleren we de zelfstandigheid van de kinderen. Het kind kan altijd terugkeren naar zijn stamgroep..

Bij activiteiten buiten de ruimte van de eigen groep maar binnen of rondom het kindcentrum kan afgeweken worden van de BKR. Bij activiteiten buiten de ruimtes van de BSO zorgen wij ervoor dat er voldoende medewerkers worden ingezet.

Wennen

Kinderen hebben een bepaalde periode nodig om te wennen op de BSO. Er bestaat altijd de mogelijkheid om het kind alvast te laten oefenen.

Intern wenbeleid

Als uw kind al op de dagopvang van Kanteel zit nodigt een medewerker van de BSO, wanneer er ruimte is, uw kind uit om alvast eens te komen spelen. Deze wendagen worden vooraf met u besproken en kunnen vaak makkelijk ingepland worden op de dagen waarop uw (bijna 4-jarige) kind de kinderopvang bezoekt. De vaste medewerker van de kinderdagopvanggroep zal uw kind naar de BSO brengen of de vaste medewerker van de BSO haalt uw kind op van de kinderopvanggroep. U haalt uw kind dan aan het einde van de middag zelf van de BSO op.

Extern wenbeleid

Als uw kind nog geen gebruik maakt van onze opvang, wordt er met u tijdens het intakegesprek een afspraak gemaakt voor een wennmoment op de groep waarin uw kind geplaatst wordt. Dit vindt plaats binnen 14 dagen

vóór de start van de opvang. Hier zijn geen kosten aan verbonden. De BKR mag niet overschreden worden voor dit wenmoment.

Halen en brengen

Schoolweken Schrijverke

De kinderen worden in schoolweken na schooltijd opgevangen.

Kinderen uit groep 1 t/m 4 worden door een pedagogisch medewerker opgehaald. Kinderen uit groep 5 t/m 8 komen zelfstandig naar de BSO. Alleen na overleg tussen u en de pedagogisch medewerker mag uw kind op eigen gelegenheid naar de BSO komen. De afspraken hierover worden schriftelijk vastgelegd in het formulier "Kindgegevens BSO" en worden vermeld in flexkids.

Schoolweken Meander

De kinderen worden op woensdag- en vrijdagmiddagen na schooltijd opgevangen op BSO 't Schrijverke. Zij hebben hiervoor een contract bij 't Schrijverke.

Een pedagogisch medewerker haalt de kinderen op bij basisschool Meander, gezamenlijk lopen zij naar BSO 't Schrijverke.

Schoolweken Sterrenbosch

De kinderen worden op vrijdagmiddagen opgevangen op BSO 't Schrijverke. Zij hebben hiervoor een contract bij 't Schrijverke.

De kinderen worden opgehaald op basisschool Sterrenbosch en met taxivervoer gaan zij gezamenlijk naar BSO 't Schrijverke.

Voor kinderen die naar een andere basisschool dan basisschool 't Schrijverke gaan, wordt er veelal gebruik gemaakt van taxivervoer. Indien u voor uw kind(eren) taxivervoer nodig heeft, bevelen wij in 's-Hertogenbosch en omstreken Hendriks Taxi Services aan (088-6363636 of e-mail: info@hendriks-taxi-services.nl). Zij verzorgen voor het merendeel van onze klanten het taxivervoer.

Vakantieweken

De kinderen worden in vakantieweken van 07.30 tot 18.30 uur opgevangen op BSO 't Schrijverke. Tussen 07.30 en 09.00 uur of na 13.00 uur kunt u uw kind brengen. Tussen 12.30 en 13.00 uur en tussen 16.00 en 18.30 uur kunt u uw kind ophalen. Mocht u uw kind later willen komen brengen of eerder willen ophalen dan is dat vaak geen probleem, wel horen we dit dan graag van te voren.

2. Visie op kind en ontwikkeling bij Kanteel

Organisatiemissie

Kanteel is een organisatie die bijdraagt aan elke stap van ieder kind op weg naar volwassenheid. Want kinderen zijn de toekomst. Wij geloven in de ontwikkelkracht van kinderen. Daarom stimuleren wij actief de unieke groeimogelijkheden van kinderen.

Kindbeeld

Kinderen groeien op in een voortdurend veranderende samenleving. En de kwaliteiten en vaardigheden die kinderen in de toekomst nodig hebben, veranderen mee. De taak van onze pedagogische professionals is bij kinderen vaardigheden te laten ontplooiën, waarvan we nu weten dat die de komende jaren noodzakelijk zijn; ook wel de 21-eeuwse vaardigheden genoemd:

- Samenwerken
- Probleem oplossend denken en handelen
- Creativiteit
- Communiceren
- Sociale en culturele vaardigheden
- Kritisch denken
- Zelfregulering (inzicht in eigen handelen)
- ICT-geletterdheid (mediawijsheid, ICT en informatie basisvaardigheden en formulering van problemen)

Bij Kanteel kunnen kinderen dit spelend, betrokken en onderzoekend ontdekken. Wij helpen ze om hun natuurlijke nieuwsgierigheid ruim baan te geven en hun eigen talenten te ontwikkelen. Dit doen we door in te spelen op zaken waar kinderen plezier aan beleven, door kinderen aan te sporen en uit te dagen. Want doen is een hele goede manier van denken. We stimuleren hen om niet op te geven en het zelf te doen, fouten te maken en om hulp te vragen.

Kinderen maken een individuele ontdekkingsstocht en “reizen” van fase naar fase en nemen al hun ervaringen mee, op weg naar volwassenheid. Kinderen van nu zijn de burgers van de toekomst, daar bereiden we ze bij Kanteel op voor.

De 21e-eeuwse vaardigheden hebben we vertaald in vijf pedagogische uitgangspunten:

Ik kan het zelf!

Wij laten een kind dingen zelf doen en geven hiervoor de ruimte en de middelen. Wij luisteren goed naar wat kinderen zelf willen doen en stimuleren hen. Onze locaties zijn zo ingericht dat ze uitdagen tot spel. We noemen dat een rijke speelleeromgeving. Onze medewerkers bieden kinderen een passend activiteiten aanbod aan en ondersteunen kinderen in hun spel. Op deze manier komen kinderen tot betrokken spel en dan wordt spelen leren.

Ik ben niet alleen!

Op de BSO hebben we verschillende leeftijdsgroepen: de Pandaberen (4-7), de Kakatoes (6-9) en de Wolven (8-12). En op woensdag en vrijdag verticale groepen (4-12 jaar).

Elk kind maakt deel uit van een vaste groep en kan en mag op de andere groepen spelen. (open deuren beleid). Ze oefenen met samen spelen, leren, ruzies oplossen, je houden aan afspraken, zoeken naar grenzen en verantwoordelijkheid nemen. Aandacht voor een positieve groepssfeer staat daarbij centraal.

Ik mag er zijn!

We vinden het belangrijk dat ieder kind, jong en oud, elke dag ervaart dat het gezien wordt en er toe doet. Op deze manier ontwikkelt een kind zijn eigen persoonlijkheid met eigenwaarde en zelfvertrouwen. Onze medewerkers hebben oog voor wat kinderen denken, willen en voelen. Ze houden rekening met de behoefte van kinderen aan individuele aandacht, erkenning en bevestiging. Op deze manier wordt het welbevinden van kinderen verhoogd.

Ik ben ik en jij bent jij!

Kinderen groeien op in een wereld waarin veel verschillen bestaan. Verschillen in religie, cultuur, geaardheid en huidskleur maar ook in gezinssamenstelling en het wel of niet hebben van een beperking. Deze verschillen benaderen we bij Kanteel als waardevolle aanvullingen op elkaar. We leren kinderen open te staan en respect te hebben voor ieders leefwereld, gewoonten en gebruiken.

Ik kan dit al!

Een kind is de motor van zijn eigen ontwikkeling! Ze ontwikkelen zich door spelenderwijs te doen, te ervaren en te beleven. Wanneer een kind zelf oplossingen vindt voor problemen waar hij mee te maken krijgt wordt zelfvertrouwen bekrachtigd. Zo ontwikkelt zelfstandigheid. Wanneer kinderen sommige dingen moeilijk blijven vinden dan stimuleren en helpen wij hen. Wij genieten van kinderen die trots op zichzelf zijn als ze ontdekken dat ze iets nieuws hebben geleerd.

Hoe geven we dit vorm binnen kindcentrum 't Schrijverke?

Wij willen een basis vormen waar kinderen, na een drukke schooldag, tot rust kunnen komen. Daarnaast bieden wij de kinderen ook mogelijkheden om actief bezig te zijn. Hierdoor ontdekken zij de wereld om zich heen en hun eigen mogelijkheden hierin. Hoe ouder de kinderen worden, hoe meer ze zelf willen doen. Hierop zijn de groepen, regels, afspraken en de activiteiten afgestemd. Wij vinden het belangrijk de kinderen mogelijkheden en ruimte te bieden en medewerkers streven ernaar ieder kind de kans te geven nieuwe dingen uit te proberen en zelf oplossingen te bedenken voor problemen. Dit is positief voor het zelfvertrouwen, de zelfwaardering, het zelfbeeld en hierdoor ontwikkelt het kind zich tot een actief, leergierig en zelfstandig persoon.

Om elk kind, op zijn eigen niveau, te kunnen stimuleren maken wij gebruik van de stamgroepen die ingedeeld zijn op leeftijd en worden activiteiten vaak per leeftijdsgroep en/ of ontwikkelingsniveau aangeboden. Wij vinden het van het grootste belang respect te hebben voor de autonomie van elk kind en ondersteunen kinderen waar nodig/ wenselijk is.

Ieder kind is anders, dus ieder kind zal de dingen op zijn eigen manier doen. Het is goed wanneer een kind eerst zelf oplossingen zoekt voor de problemen waar hij mee te maken krijgt. Zo leert hij oplossingsgericht te denken en ontwikkelt hij zelfredzaamheid. De medewerkers hebben oog voor de behoeften van iedere leeftijdscategorie en van elk individueel kind. Ze sluiten aan bij de eigenheid van het kind, zo kan een kind tot zijn recht komen. Medewerkers houden rekening met de gevoelens, wensen en ideeën van kinderen. Ze gaan met de kinderen in gesprek, bereiden hen voor op de dingen die komen gaan en luisteren met oprechte aandacht.

Op onze BSO komen kinderen in aanraking met leeftijdsgenoten. Omdat kinderen binnen de kinderopvang in groepen met andere kinderen opgevangen worden is dit een ideale plaats om sociale vaardigheden te oefenen. We vinden het belangrijk dat kinderen elkaar leren kennen en hebben oog voor alle kinderen; vinden ze aansluiting bij elkaar of hebben ze steun nodig in het leggen van de (eerste) contacten. Kinderen doen positieve en negatieve ervaringen op, ook op dit gebied. Door de manier waarop onze medewerkers de kinderen ondersteunen en begeleiden hebben ze veel invloed op de manier waarop interacties tussen kinderen verlopen. Ook bevorderen medewerkers positieve interacties tussen kinderen onderling. Wanneer kinderen negatieve interacties met elkaar hebben, kan het helpen wanneer de medewerker de situatie en de gevoelens van de betrokken kinderen benoemt. De kinderen voelen zich dan gezien. Eventueel kunnen medewerkers de kinderen helpen hun conflict op te lossen en op een positieve manier op elkaar te reageren.

Door de vaste groepen krijgen kinderen de kans om hechte relaties met elkaar op te bouwen. Hieruit ontstaan waardevolle interacties en vriendschappen die een positieve invloed hebben op de sociaal-emotionele ontwikkeling. Kinderen leren met elkaar te overleggen, krijgen oog voor elkaar, houden rekening met elkaar en ervaren plezier in het samen spelen en samen zijn. Doordat de kinderen positieve ervaringen opdoen in de sociale omgang met anderen ontwikkelen ze zelfvertrouwen, sociale competentie en een groter inlevingsvermogen.

Een kind heeft anderen nodig om zich prettig te kunnen voelen en zich goed te kunnen ontwikkelen. Ze

hebben behoefte aan aandacht, warmte en emotionele steun en laten dit op hun eigen manier blijken. Medewerkers zullen extra letten op een nieuw kind en vragen hoe het gaat of waar ze mee willen spelen. Ze zullen proberen in kaart te krijgen wat dit kind nodig heeft van hen op dat moment. De medewerkers zijn sensitief en reageren adequaat/responsief op de signalen van het kind. De kinderen weten dat ze gezien en gehoord worden. Regelmatig vragen de medewerkers aan de kinderen of zij nog nieuw spel materiaal, knutselmateriaal of andere spullen of activiteiten willen.

Door het benoemen van emoties en gevoelens van kinderen en zichzelf maken medewerkers de wereld helder en overzichtelijk en laten zij merken betrokken te zijn bij wat het kind doet, voelt en meemaakt. Serieus en integer omgaan met de gevoelens wil nog niet zeggen dat er altijd aan zijn wensen tegemoet gekomen kan worden. Bij een ruzie zullen medewerkers geen partij kiezen en er voor allebei zijn, ze zullen zo nodig helpen tot een oplossing te komen en stimuleren de kinderen te zeggen wat ze denken of voelen. De kinderen ervaren dat ze op de medewerkers kunnen rekenen, dat zij hen de moeite waard vinden en vertrouwen in hen hebben. Door deze veilige basis durven kinderen de omgeving te gaan ontdekken en nieuwe dingen te proberen. Hierdoor oefenen zij nieuwe vaardigheden en ontwikkelen zichzelf verder. Kinderen ontwikkelen veerkracht. Door deze veerkracht ontwikkelen kinderen doorzettingsvermogen, flexibiliteit om problemen op te lossen en passen zij zich makkelijker aan (nieuwe) situaties aan. Dit maakt een kind minder stressgevoelig. Tegelijkertijd zal het kind ook inlevingsvermogen ontwikkelen, proberen anderen te begrijpen en te helpen.

Soms doen kinderen mee aan workshops (onder andere georganiseerd door Kanteel Actief) die buiten onze eigen locatie plaatsvinden. Onze pedagogisch medewerkers brengen ze dan met Kanteel-busjes. In het protocol "Op stap met kinderen" kunt u meer lezen over de voorschriften voor vervoer en het aantal kinderen en medewerkers. Dit protocol is op aanvraag verkrijgbaar bij de locatiemanager.

Onze medewerkers volgen de kinderen in hun ontwikkeling en sluiten aan bij hun behoeften en interesses; van de groep en het individuele kind. Ze luisteren naar wat de kinderen bezighoudt. Ze passen hier hun activiteiten of materiaal aanbod op aan. In groeps- en teamoverleggen maar ook tijdens het werken op de groep wordt met elkaar en de kinderen besproken welke activiteiten, clubjes of uitstapjes gepland kunnen worden. Per periode wordt hier omheen een programma aanbod gemaakt. Ouders en kinderen worden vooral in kennis gesteld van het programma. Belangrijk bij het samenstellen van het programma is ook dat er goed wordt gekeken naar de kinderen. De medewerkers hebben kennis van het ontwikkelingsproces van kinderen en afhankelijk van wat ze zien, horen en ervaren bij de kinderen (ontwikkelingsgericht observeren) stimuleren ze kinderen door hun interesse te wekken voor nieuwe activiteiten of materialen en ze praten met hen over interessante onderwerpen. Ze wijzen op nieuwe of andere mogelijkheden die materialen met zich mee brengen en pikken ideeën of acties van de kinderen op die ze uitbouwen tot een activiteit. Op deze manier krijgen de kinderen de gelegenheid hun kennis en vaardigheden uit te breiden. Soms zullen medewerkers fungeren als rolmodel door zelf een activiteit uit te voeren, met het materiaal bezig te gaan of met de kinderen mee te spelen. Soms kiezen ze er voor alleen de randvoorwaarden te creëren.

Kinderen kunnen ook al veel op het gebied van media. De kinderen gaan aan de slag met het maken, bekijken en ervaren van media. Ze doen allerlei activiteiten zoals het maken van videoreportages, stripverhalen, lipdubs en animatiefilmpjes. Bij mediawijsheid gaat het niet (alleen) om technische vaardigheden, maar vooral om competenties als informatieverwerking, begrip, zelfinzicht (reflectie) en het vermogen om door het inzetten van media problemen zelfstandig op te lossen of nieuwe creatieve toepassingen te ontwikkelen. Mediawijsheid maakt onderdeel uit van digitale geletterdheid. Het gaat om het bewust, kritisch en actief inzetten van alle beschikbare media om de eigen kwaliteit van leven te vergroten én ervoor te zorgen dat je optimaal kunt deelnemen aan de wereld om je heen.

In de huidige wereld spelen computers en alles wat je daarmee kan een steeds belangrijkere rol. Wanneer kinderen begrijpen hoe dingen werken zijn ze beter voorbereid op de toekomst. Kindcentrum 't Schrijverke vindt het belangrijk dat kinderen digitaal geletterd zijn. Samen met school geven wij kinderen die vaardigheden mee die zij nodig hebben om zich in de digitale samenleving staande te houden en zichzelf te ontwikkelen. Van informatievaardigheden (vaardigheden die helpen bij het zoeken, vinden, beoordelen en verwerken van informatie op internet) tot je veilig kunnen bewegen op internet.

3. De 5 basisprincipes van de BSO van Kanteel

Kinderparticipatie

De BSO is van en voor kinderen, dat is het belangrijkste uitgangspunt. In overleg met de kinderen bepalen we de regels van de groep, het activiteitenaanbod, de aanschaf van materialen en de inrichting van de ruimte. Wij noemen dat kinderp participatie. Dit is de basis van ons pedagogisch handelen. Dit is in de praktijk terug te zien:

- Kinderen hebben een keuze in wel of niet meedoen aan activiteiten.
- Ze mogen zelf kiezen wat en waar ze gaan spelen.
- Ze kunnen zelf materialen pakken (en terugzetten).
- Er hangen regels in de groep, gemaakt door de kinderen.
- Er wordt naar de kinderen geluisterd en op hun behoefte ingespeeld.
- Er wordt op sommige locaties een kinderraad georganiseerd.
- Er hangt een ideeënveld op de groep, waar de kinderen hun ideeën voor activiteiten op mogen schrijven.

Naast het overleg wat kinderen met elkaar en met de pedagogisch medewerkers hebben kunnen zij contact opnemen met de locatiemanager wanneer zij vragen of opmerkingen hebben. Ook vindt er jaarlijks een vergadering plaats van de kinderen samen met de locatiemanager.

We vinden het belangrijk de wensen, belangen en behoeften van de kinderen te erkennen en er rekening mee te houden. Door kinderp participatie groeit het zelfvertrouwen van de kinderen en ze leren samenwerken en inzicht te krijgen in wensen en belangen van anderen.

Groepsregels

Vanuit onze waarden komen onze normen: de regels en omgangsvormen. Die worden samen met de kinderen opgesteld en regelmatig besproken. Ook de mening van ouders nemen we mee. Onze medewerkers luisteren, leggen uit en geven natuurlijk het goede voorbeeld.

Taak- en rolverdeling van de pedagogisch medewerker

In de vrije tijd op de BSO willen kinderen veel met elkaar doen en vooral hun eigen keuze maken. Het is niet altijd makkelijk om in korte tijd volop de beleving en behoeften van kinderen op de eerste plaats te zetten én verschillende activiteiten aan te bieden. Dit vergt een goed organisatievermogen en het vermogen om overzicht te houden. Daarom werken we binnen de BSO met een uniek rollensysteem.

Door de taken van de pedagogisch medewerkers goed te verdelen, ontstaat er ruimte en tijd voor de kinderen. Meestal staan er twee pedagogisch medewerkers op de groepen. De ene medewerker is er bij binnenkomst voor de kinderen, luistert naar de verhalen, zorgt voor het eten en drinken en kan alle aandacht geven aan kinderen en ouders die hier behoefte aan hebben. De andere medewerker controleert of alle kinderen er zijn, beheert de telefoon en wijst ouders en bezoekers de weg, houdt overzicht in de algemene ruimten en controleert afspraken. Staat een medewerker alleen op de groep omdat het kind aantal dit toelaat dan zijn deze beide rollen van regelaar/verzorger “verenigd” in een medewerker. Binnen onze BSO werken de groepen de Pandaberen en de Kaketoos nauw samen. De ruimte van de Pandaberen is ingericht als “huiskamer”. De kinderen krijgen hier diverse activiteiten aangeboden op het gebied van o.a. koken en gezelschapsspellen. De ruimte van de Kaketoos is ingericht als “atelier”, hier worden diverse activiteiten aangeboden op het gebied van o.a. expressie en creatieve activiteiten. In sub-groepjes maken we gebruik van de gymzaal op school, hier organiseren we verschillende spelvormen. Door de samenwerking van deze 2 groepen is er nog iemand aanwezig als “verzorger” en voor andere activiteiten zoals gezelschapsspellen.

De groep de Wolven is een 8+ groep. Hier zie je vaak dat er zowel een activiteit op gebied van sport of spel aangeboden wordt (binnen, buiten, gymzaal) en een activiteit op de groep. Voor deze groep proberen we uitdagende activiteiten aan te bieden en regelmatig workshops te organiseren zoals o.a. skatelessen, graffiti spuiten, theater lessen. Naast het lokaal hebben we een extra ruimte beschikbaar waar we de workshops of toneel/dans activiteiten kunnen verzorgen.

De mentor

De kinderen zijn verdeeld als mentor-kinderen onder een vaste pedagogisch medewerker. De mentor is verantwoordelijk voor het observeren en bijhouden van de ontwikkeling en het welbevinden. Alle pedagogisch medewerkers hebben contact met de ouders, maar het contact over de ontwikkeling van een kind heeft een ouder met de mentor, bijvoorbeeld in een 10-minuten gesprek.

Stagiaires

Naast vaste medewerkers zijn er soms ook stagiaires. We hebben Beroeps Opleidende Leerlingen (BOL-er) die incidenteel en altijd onder begeleiding van de pedagogisch medewerker de zorg mogen overnemen voor onze kinderen. En we hebben Beroeps Begeleidende Leerlingen (BBL-er) die een contract binnen Kanteel hebben en één dag in de week naar school gaan om de opleiding te volgen, zij worden als medewerker ingezet op de groepen. Alle beroepskrachten in opleiding worden altijd ingezet conform de voorwaarden van de CAO-kinderopvang.

Breed activiteiten aanbod

Omdat de BSO na school de vrije tijd van een kind is, net als thuis, vinden wij dat kinderen een keuze moeten hebben in wat zij doen. Het is immers hun tijd. Aan de andere kant willen we graag dat kinderen zich uitgedaagd voelen om op ontdekking te gaan en soms net een stapje verder gaan. In onze visie kunnen kinderen dan optimaal hun talenten ontdekken en ontwikkelen. Iets waar zij later veel profijt van ondervinden. Maar we snappen ook dat je daar als kind niet altijd zin in hebt en soms lekker wil ontspannen.

Iedere dag bieden wij kinderen een breed activiteitenaanbod aan, zij kunnen kiezen uit:

- **Vrije activiteiten.** Dit zijn activiteiten die kinderen graag zelf doen zoals verstoppertje spelen, een tekening maken of een boekje lezen. Sommige kinderen hebben er behoefte aan om even een plek voor zichzelf te hebben. Wij vinden het belangrijk dat die mogelijkheid er is en vragen aan andere kinderen dit te respecteren en rekening te houden met elkaar.
- **Computertijd.** Kinderen mogen maximaal 15 minuten zelf spelen en 15 minuten meekijken op de computer. De pedagogisch medewerkers houden dit in de gaten. Er wordt een inschrijflijst én een tijdschema bijgehouden en zodat kinderen ook zelf weten wanneer hun tijd om is en de volgende aan de beurt zijn.
- **Open activiteiten.** Dit zijn activiteiten opgezet en georganiseerd door de pedagogisch medewerkers of vanuit kinderopvang met de kinderen. Op onze BSO wordt er gewerkt met een activiteiten programma (Doenkids) én met clubjes, waarbij kinderen enkele weken binnen een bepaald thema en met een bepaald materiaal of doel, aan de slag gaan. Kinderen kunnen telkens opnieuw kiezen of ze meedoen aan een activiteit of clubje. Het activiteitenprogramma wordt op de groepen zichtbaar gemaakt en gecommuniceerd door de locatiemanager via Flexkids. In vakantieweken wordt er een activiteitenprogramma aangeboden in samenwerking met “Kanteel actief”.
- **Kanteel Actief.** In de vakantieperiodes worden er regelmatig evenementen georganiseerd door de afdeling Kanteel Actief. Deze activiteiten zijn bedoeld voor alle kinderen van de BSO's van Kanteel Kinderopvang en vinden altijd op een andere locatie plaats. Te denken valt aan een bezoek aan de dierentuin, een Wipe-Out festijn, een workshop bij de Muzerij of het jaarlijkse voetbaltoernooi. Voor deze dagen moeten kinderen zich van te voren opgeven, dit gebeurt op de locatie door de ouder(s). Er gaat een bekende pedagogisch medewerker van de locatie van uw kind mee naar het evenement.
- **Workshops.** We laten kinderen graag kennis maken en experimenteren met nieuwe uitdagingen en activiteiten. Daarom bieden we op locatie regelmatig workshops aan geleid door externen. Het aanbod is ieder half jaar weer anders en wordt per locatie bepaald door de kinderen zelf. Zij mogen aangeven wat ze leuk en leerzaam vinden om de komende periode te gaan doen. Als dit duidelijk is gekaderd kunnen kinderen zich inschrijven voor een workshop. We leggen uit dat als je een keuze maakt je niet zomaar kunt zeggen dat je niet meedoet. We proberen ze te laten inzien dat een keuze maken verantwoordelijkheid meedraagt en je dat niet zomaar kunt loslaten.
- **Events.** In de vakantieperiode worden er regelmatig evenementen georganiseerd door de afdeling “Events” van Kanteel Actief. “Events” organiseert extra uitdagende activiteiten voor in de vakantie. Deze “Events” zijn bedoeld voor alle kinderen van 7 jaar en ouder en vinden altijd op een andere locatie plaats. Voor deze dagen moeten kinderen zich van te voren opgeven. Er gaat een bekende pedagogisch medewerker mee naar het evenement. Tijdens de activiteit blijft deze pedagogisch medewerker altijd aanwezig.
- **Buiten spelen.** We zullen uw kind vooral ook stimuleren om buiten te spelen omdat uw kind op school al

veel binnen heeft gezeten en buiten lekker zijn energie kwijt kan. Buiten spelen betekent, bij de BSO, op het (school)plein, de natuurtuin of onder begeleiding in de buurt, aan de Maas, op het voetbalveldje of in de speeltuintjes in de wijk. Wanneer de kinderen alleen buiten spelen, houden wij uiteraard altijd een oogje in het zeil. Als er meer dan zes kinderen buiten zijn, dan zal er ook altijd een pedagogisch medewerker buiten zijn. Kinderen mogen zonder toezicht buitenspelen vanaf het moment waarop ouders hiervoor schriftelijk toestemming geven. Overigens is voor de jongste kinderen (groep Pandaberen) een omheinde tuin waarin zij kunnen spelen. Deze tuin grenst rechtstreeks aan de groepsruimte.

Leeftijdsdifferentiatie

De BSO is bedoeld voor kinderen van 4 tot 13 jaar, maar de pre-puber van 10 jaar is qua competenties, behoeften en interesses niet te vergelijken met de kleuter van 4 jaar. Het is een uitdaging om te voorzien in de uiteenlopende behoeften van kinderen in de brede leeftijdsgroep van vier tot dertien jaar. Door de groepen op te splitsen in leeftijden is er meer ruimte en aandacht voor de behoeften van een specifieke groep kinderen. Zo krijgen kinderen bij ons de gelegenheid hun eigen talenten in te zetten en te exploreren. De BSO biedt de kinderen ervaringen die aansluiten bij hun mogelijkheden en hun behoeften, waarbij we proberen de kinderen net op een ander spoor te zetten dan ze gewend zijn. Ze ervaren en leren nieuwe dingen en verkennen hun grenzen. Daarnaast zijn er soms activiteiten voor jong en oud. De oudsten dragen “verantwoordelijkheid” voor de jongsten, de jongsten kunnen zich optrekken aan de oudsten.

Inrichting van de ruimte

Allemaal verschillende kinderen bij elkaar, met één overeenkomst: ze delen op dat moment dezelfde ruimte. De ruimtes moeten voldoende uitdaging bieden en tegelijkertijd rust en veiligheid. De inrichting nodigt uit tot zowel samenspel als individueel spel. Er is voor iedereen wat te kiezen.

Alle groepsruimten beschikken over een plek voor een rustmomentje bijvoorbeeld met een boek of een voor een praatje. Er is een tafel waaraan kinderen wat te eten en te drinken wordt aangeboden en er vinden allerlei creatieve activiteiten maar ook spelletjes aan plaats. In de keuken kan er iets lekkers worden bereid. De spelletjes en activiteiten worden afgestemd op de leeftijdsgroep en de vaardigheden van de kinderen die gebruik maken van deze ruimte. Het spel-, boeken- en speelgoed aanbod is afgestemd op de leeftijd van de kinderen en wordt regelmatig aangevuld dan wel opgeschoond.

Op de Pandaberen (leeftijd 4 tot 9 jaar) is een “boomhut” gebouwd waar kinderen op én onder kunnen spelen. Er zijn 1 tafel voor spelletjes en eetmomenten, en er zijn hoeken met spelmateriaal. De tuin van de groep grenst direct aan de groepsruimte en is binnen goed te overzien. Deze tuin is omheind, veilig en toegankelijk voor alle kinderen die gebruik maken van deze groepsruimte. Daarnaast gaan de Pandaberen geregeld gezamenlijk naar de natuurtuin van de basisschool.

De groep Kaketoës is ingericht als “atelier”. Hier zijn 2 tafels voor creatieve activiteiten en eetmomenten, en er zijn hoeken met spelmateriaal.

De groep de Wolven heeft een aparte zithoek, een lego-tafel, een eethoek en een “game-hut” waar de computer/ playstation staat.

Op woensdag wordt er gebruik gemaakt van de ruimte van de Pandaberen en de ruimte van de Kaketoës. De vrijdaggroep (4-13) maakt gebruik van de ruimte van de Pandaberen, alleen op deze wijze kunnen de jongste kinderen dan ook zelfstandig buiten spelen (in de tuin). Oudere kinderen kunnen altijd de door hen gewenste materialen, spellen etc. mee naar beneden nemen.

Naast dat de kinderen zelf betrokken worden bij de aanschaf van nieuwe materialen zorgen de medewerkers voor uitdagend, ander materiaal wat weer uitnodigt tot andere activiteiten. Wij vinden het belangrijk om samen met de kinderen de verantwoordelijkheid te delen voor het goed en verantwoord omgaan met de materialen op de BSO.

4. De BSO in de praktijk

Dagritme

Wij vinden het belangrijk dat kinderen ervaren dat zij zichzelf kunnen en mogen zijn. Om de eigenheid van kinderen te laten bestaan, geven wij hen de ruimte om te zeggen wat ze willen, om zich te uiten op een manier die bij hen past. Een belangrijke waarde is dat dit gebeurt met respect voor de ander.

In de gesprekken met elkaar laat de pedagogisch medewerker aan de kinderen merken dat hun mening telt. Er vinden gesprekken plaats. De kinderen hebben inbreng over wat zij willen doen op de BSO. De pedagogisch medewerker volgt het kind in zijn spel en stelt open vragen of vertelt wat hij ziet.

Naarmate kinderen ouder worden hebben zij behoefte aan meer zelfstandigheid. Wij geven hen dan de verantwoordelijkheid die bij hun leeftijd past. Dit stemmen we natuurlijk altijd af met de ouders. Zo mogen kinderen bij ons meedenken en meepraten over inhoudelijke zaken maar ook over inrichting en materialen, zelfstandig naar huis wanneer ouders dit goedkeuren maar pas nadat ze zich afmelden bij een van de medewerkers, overal mee spelen of werken en ruimen zij het ook weer op, televisie en computer gebruiken in overleg met de medewerksters en volgens de geldende afspraken, veel vertellen maar ook luisteren naar anderen en elkaar uit laten praten, alleen straten oversteken in de aanwezigheid van een pedagogisch medewerkster of met schriftelijke toestemming van ouders.

VSO

Wij bieden van half acht tot half negen voorschoolse opvang aan. Uw kind is van harte welkom en kan bij ons komen spelen totdat de school begint. Om tien voor half negen gaan de kinderen van de midden- en bovenbouw zelfstandig naar school. De kinderen van de onderbouw worden door de pedagogisch medewerker naar de klas gebracht.

BSO

Na schooltijd staat er voor uw kind drinken (water/ fruitwater) en een tussendoortje, zoals een snack à jack of liga klaar (maximaal twee). Eén van de medewerkers is aanwezig aan tafel. De kinderen op de groepen Pandaberen en Kakatoes gaan gezamenlijk aan tafel om te eten, een rustmoment na schooltijd. Bij de Wolven beslissen de kinderen zelf of ze eerst even aan tafel willen zitten en wat willen eten, drinken en kletsen of dat zij eerst even willen spelen. Overal geldt de regel: “Drinken moet, eten mag”, tenzij in overleg met ouders en kind anders is afgesproken. Gedurende de gehele dag staat er water om te pakken. Kinderen kunnen kiezen om vrij te spelen of aan een activiteit deel te nemen.

Tussen 16:00 en 16:30 wordt er fruit en groente (paprika, worteltjes, tomaatjes, komkommer) én water/ fruitwater aangeboden. Tussen vijf en half zeven worden de meeste kinderen opgehaald of gaan ze (met toestemming van de ouders) zelfstandig naar huis. We beginnen langzaam met opruimen. Materialen waarmee niet meer gespeeld wordt, worden op hun plaats gelegd of gezet. Bouwwerken mogen, desgewenst, blijven staan. De pedagogisch medewerkers begeleiden de kinderen bij het opruimen en leren hen waar alles zijn plaats heeft. Elke dag wordt er een kort verslag gemaakt met een aantal foto's om een leuke indruk te krijgen wat de kinderen zoal gedaan hebben, dit kunt u terug zien op **Flexkids**; het ouderportaal op Kanteel.nl of de Flexkids app te downloaden.

Vakantieprogramma

Tijdens schoolvakanties is uw kind de hele dag welkom bij de BSO. Uw kind mag tussen 07.30 uur en 09.00 uur worden gebracht en mag 's-middags tussen vier en half zeven (of, na overleg, op andere tijden) weer opgehaald worden. Mocht uw kind een halve dag komen dan kunt u uw kind tussen 12:30 en 13:00 halen. Brengen voor de middag kan na 13.00 uur. In de vakanties worden de kinderen van BSO Sterrenbosch en BSO Meander bij 't Schrijverke opgevangen, zij hebben hiervoor een vakantiecontract bij 't Schrijverke. De kinderen zijn in een vaste stamgroep ingedeeld, wij werken met een open deuren beleid, dat wil zeggen dat de kinderen gedurende de dag ook op de andere groepen kunnen spelen.

Een vakantie week ziet er anders uit dan wanneer uw kind na schooltijd komt spelen. Tijdens de vakanties organiseren wij allerlei activiteiten die te maken hebben met een bepaald thema. De kinderen worden vooraf gevraagd om mee te denken over dit thema. Uiteraard mogen ze ook aangeven welke toepasselijke activiteiten ze willen doen. Tijdens de vakantie weken kunnen we ook uitstapjes gaan maken. Dit kan bijvoorbeeld naar een speeltuin, de bossen of de stad zijn maar ook naar iets wat te maken heeft met het gekozen thema. Voor iedere vakantieperiode ontvangt u een activiteitenprogramma (via het ouderportaal: Flexkids) waarop staat beschreven wat de kinderen allemaal kunnen beleven en meemaken. Aan de hand van foto's en een kort

verslag via Flexkids geven we u een goede impressie van de activiteiten.

Kanteel-breed worden ook het kamp, de zomerwereldweken en de hoofddagen aangeboden; leuke, uitdagende activiteiten waaraan uw kind deel kan nemen. Voor de zomerwereldweken wordt een speciaal programma georganiseerd een de hand van een thema.

Uw kind krijgt, net als in de schoolperiode, bij ons te eten en te drinken. Belangrijk hierbij vinden wij vooral dat het eten en drinken een gezellig en sociaal gebeuren is. Er zijn een paar regeltjes; voor het eten was je je handen, we wachten op elkaar voordat we beginnen met eten, we eten netjes en in normale hoeveelheden en pas wanneer iedereen uitgegeten is, gaan we van tafel. Niet iedereen eet even snel dus stimuleren we de treuzelaars een beetje om door te eten zodat de maaltijd niet te lang duurt en daardoor ongezellig wordt. Overigens helpen de kinderen met het dekken en afruimen van de tafel. Ook tijdens uitstapjes wordt er door ons voor eten en drinken gezorgd. De kinderen hoeven niets mee te brengen. Vaak zijn we pas aan het eind van de middag terug van een uitstapje, we streven er naar rond vijf uur weer op de locatie te zijn.

Tijdens sluitingsdagen school (SDS-dagen)

Tijdens SDS-dagen kunnen de kinderen de hele dag naar de BSO komen. Voor de SDS-opvang geldt een ander tarief en u neemt deze opvang af buiten uw contract. Omdat u vaak de middag al opvang afneemt, hoeft u alleen de ochtend (7.30-14.00) extra af te nemen. De opvang kan alleen gerealiseerd worden als er, per gevraagd dagdeel, minimaal vijf kinderen gebruik maken van de opvang. Mocht u onverwacht gebruik willen maken van de opvang terwijl u dit niet aangevraagd heeft, dan kunt u dit indien mogelijk met de locatiemanager regelen.

Feesten

Wanneer een kind jarig is mag hij zijn verjaardag vieren. Als uw kind zijn verjaardag viert dan willen wij u vragen om zoveel mogelijk gezond te trakteren. Wij kunnen u daarvoor suggesties geven. We werken bij Kanteel met een protocol Voeding, als u belangstelling heeft dan kunt u deze opvragen bij de locatiemanager. Rond feestdagen als Pasen en Kerstmis organiseren we speciale activiteiten. We proberen de kinderen de betekenis van die feesten mee te geven. Samen zorgen we ervoor dat rond deze periode onze BSO wordt aangekleed in de sfeer van het feest.

TV, mobiele telefoon en internet gebruik

Binnen de BSO bieden we een beperkte toegang tot de TV. Televisie/film kijken is een activiteit die af en toe wordt ingezet. Het is niet de bedoeling dat de TV een hele middag aan staat. Bij Kanteel spreken we dan ook van functioneel TV kijken.

Het gebruik van computers en internet binnen de BSO vraagt om duidelijke richtlijnen en afspraken. Zeker omdat er naast de uitdagende en positieve functie van internet ook risico's zijn. Over het gebruik van internet maken we altijd afspraken met de kinderen en ouders.

In principe is het gebruik van de eigen mobiele telefoon door kinderen op de BSO niet toegestaan. Kinderen die een mobiel bij zich hebben kunnen die bij aanvang van de BSO inleveren bij de pedagogisch medewerker en bij vertrek weer ophalen.

Omgang met elkaar en zelfstandigheid

Naarmate kinderen ouder worden hebben zij behoefte aan meer zelfstandigheid. Wij vinden het belangrijk dat de grenzen voor kinderen iedere keer weer verlegd worden. Wij geven hen altijd de verantwoordelijkheid die bij hun leeftijd past. Dit stemmen we natuurlijk altijd af met de ouders.

Praten en uitleggen

De hele dag zijn kinderen met de pedagogisch medewerker in gesprek. Niet alleen verbaal, maar ook door lichamelijke communicatie. Kinderen willen laten zien wat zij kunnen. Wij gaan altijd uit van de competentie dat kinderen het goed bedoelen en zich willen ontwikkelen. Door met kinderen in gesprek te gaan ontwikkelen we samen met hen een realistisch zelfbeeld. Zo gaan we tijdens het eet- en drinkmoment met kinderen in gesprek over wat zij die dag beleefd hebben. We geven daar waar nodig woorden aan de gevoelens van kinderen. Het kind leert zo zelf verwoorden en ervaart saamhorigheid. In

de gesprekken met elkaar laat de pedagogisch medewerker aan de kinderen merken dat hun mening telt.

Tijdens de uitleg over het (mid)dagprogramma vertellen we de kinderen welke activiteiten ze kunnen gaan doen, wat zij daarbij kunnen beleven. Daarna leggen we de mogelijkheden van de spelmaterialen uit zodat kinderen weten wat ze kunnen gaan doen en hierdoor zelf keuzes kunnen maken. Door goed naar kinderen te luisteren en vragen te stellen weten we waar de behoeften van kinderen liggen. Het kind voelt zich hierdoor gehoord en leert zijn ideeën te verwoorden.

De groep

De BSO van Kanteel is een proeftuin voor sociale vaardigheden. Kinderen leren om hun verantwoordelijkheid te nemen, om te gaan met verlies, zich te houden aan afspraken, op zoek te gaan naar grenzen en hier soms overheen gaan.

Bij ons op BSO is er alle ruimte voor de kinderen om te oefenen met:

- Het oplossen van ruzies
- Samen afspraken te maken
- Gezamenlijk verantwoordelijkheid dragen voor de sfeer in de groep

Bij dreigende conflicten treedt de pedagogisch medewerker niet direct op. Zij wacht af of de kinderen zelf tot een oplossing kunnen komen en bewaakt de veiligheid van alle kinderen. Als het de kinderen zelf niet lukt om een oplossing te vinden helpt ze hen hierbij. Achteraf bespreekt zij met hen hoe de situatie ontstond en of alle kinderen tevreden zijn met de oplossing. De pedagogisch medewerker heeft hierin een groot voorbeeld. Zij is altijd beschikbaar, waardoor de kinderen zich gehoord en gezien voelen.

Kanteel Kinderopvang heeft een protocol Pesten. Alle locaties zijn op de hoogte van dit protocol en handelen hiernaar. U kunt dit protocol opvragen bij de locatiemanager.

Vriendschap is belangrijk. Vriendschap beschermt een kind tegen stress en het helpt ook om compromissen te sluiten, te leren delen en grenzen te trekken. Maar niet alle kinderen maken even snel vrienden. Onze pedagogisch medewerkers zijn daar alert op. Zij verbinden het spel van kinderen met elkaar.

Contact hoeft niet altijd. Het is prima als kinderen even geen behoefte hebben aan contact. Wij leren de kinderen daar respect voor te hebben en elkaar met rust te laten.

Seksualiteit en intimiteit

Kinderen hebben seksuele gevoelens. Ieder kind maakt in zijn algemene ontwikkeling een seksuele ontwikkeling door. In zijn eigen tempo, wanneer hij daaraan toe is, verkent hij zijn eigen lichaam en dat van anderen. Kinderen zijn nieuwsgierig en stellen vragen. Iedereen verstaat iets anders onder seksualiteit.

Seksueel gedrag van kinderen wordt over het algemeen geaccepteerd binnen bepaalde grenzen. Maar die grenzen kunnen voor eenieder anders liggen. Dat is afhankelijk van de eigen waarden en normen van de beroepskracht, de waarden en normen van de kinderopvangorganisatie en/of de waarden en normen van de ouders. De pedagogisch medewerkers gaan vragen en gesprekken over seksualiteit niet uit de weg. We gaan hier op een open manier op in en zullen zorg dragen dat ieder kind op zijn niveau deze gesprekken aan kan. Wij willen kinderen op een natuurlijke manier leren omgaan met seksueel gedrag. We willen kinderen leren dat ze nooit dwang uit mogen oefenen op een ander en dat ze geen dingen mogen doen die gevaarlijk of pijnlijk zijn. Dat je als kind je eigen grenzen mag aangeven en bespreekbaar maakt als deze zijn genegeerd.

Wanneer de pedagogisch medewerker denkt dat bepaalde vragen of situaties beter thuis besproken kunnen worden, zal zij de vragen/opmerkingen voorleggen bij ouders/verzorgers.

5. Pedagogisch vakmanschap

Wij werken met vakmensen met een gedeelde passie. De werkwijze is gericht op de ontwikkeling van kinderen maar ook op die van zichzelf en hun team. Iedere collega heeft andere kwaliteiten en ervaringen. Deze worden binnen het team benut en vormen een inspiratiebron voor collega's. De diversiteit in het team maakt dat medewerkers van elkaar kunnen leren. Want net als de kinderen, moeten ook zij soms juist iets doen om andere talenten te ontwikkelen.

Bij Kanteel werken we met TALENT*. Hiermee bedoelen we de vaardigheden die pedagogisch medewerkers gebruiken om professioneel en positief bij te dragen aan de ontwikkeling van ieder kind. (*"TALENT" is afgeleid van de interactievaardigheden zoals door het NCKO onderzocht en geadviseerd).

T Talent ontwikkelen van ieder kind

Onze pedagogisch medewerkers weten in welke ontwikkelingsfase een kind zich bevindt. Ze volgen structureel ieder kind in zijn ontwikkeling en sluiten aan bij de behoeftes en interesses van het kind. Ze scheppen de juiste omstandigheden waardoor kinderen de volgende stap in hun ontwikkeling kunnen zetten. Zij werken actief aan de talentontwikkeling van ieder kind. Er is daarom iedere dag voor ieder kind weer iets te beleven en te leren bij Kanteel.

A Autonomie respecteren

Kinderen hebben een innerlijke drang om de wereld te leren kennen en te begrijpen. In deze ontdekkingstocht laten kinderen al heel jong een eigen wil en eigen karakter zien. Doordat wij dat erkennen en stimuleren bouwt een kind zelfvertrouwen op en een positief gevoel over zichzelf. Wij respecteren de eigen oplossingen en ideeën van kinderen. Hoe ouder een kind wordt, hoe meer het zelf zal willen en kunnen doen. Wij geven kinderen hiervoor de mogelijkheid en de ruimte.

In ons werk staat daarom kinderopparticipatie centraal. Hiermee willen wij de autonomie van kinderen actief stimuleren door ze uit te nodigen om mee te denken, zelf beslissingen te nemen, dingen uit te proberen en problemen op te lossen. Bij kinderopparticipatie gaat het niet om eenrichtingsverkeer, maar om een wisselwerking tussen de kinderen onderling en de pedagogisch medewerkers.

L Leiding geven en structuur bieden

Vrijheid en structuur hangen nauw met elkaar samen. Kinderen de vrijheid geven in het maken van eigen keuzes werkt het beste in een omgeving waar regelmaat en structuur aangebracht zijn en waar grenzen worden gesteld. Dit draagt bij aan het gevoel van veiligheid en welbevinden van een kind. Onze pedagogisch medewerkers zijn zich bewust van de belangrijke rol die ze hebben in het bieden van deze veiligheid. Zij helpen kinderen om hun gedrag te sturen en leren hen de regels te begrijpen en zich hieraan te houden. Deel uitmaken van een stabiele groep met vaste pedagogisch medewerkers en het aanbieden van een programma met een dagritme en regelmaat geeft kinderen houvast en gevoel van veiligheid, zij weten wat hen te wachten staat. Want waar je je veilig voelt kom je tot ontwikkeling.

E Emotioneel steunen

Emotionele steun van een volwassene zorgt ervoor dat kinderen op verkenning gaan en zich ontwikkelen. Hiervan zijn onze medewerkers zich altijd bewust. De pedagogisch professionals op de groepen hebben oog voor kinderen. Door goed te kijken naar een kind en door te proberen te begrijpen wat het bedoelt, kan de medewerker op de juiste manier op een kind reageren. Het creëren van een emotioneel veilige plek staat centraal in ons dagelijks werk. Als een kind ontspannen is, openstaat voor de wereld en goed in zijn vel zit, dan komt het tot optimale groei. Het is onze taak om hier zorg voor te dragen.

N Naast elkaar en samen leren spelen

Kinderen uiten zich vanaf hun geboorte als sociale wezens. Door ervaringen te delen met andere kinderen en volwassenen, door samen dingen te doen en door de communicatie die daarmee gepaard gaat geven kinderen betekenis aan hun ervaringen. Een groep op een kindcentrum is een unieke leerplek voor kinderen. Zij doen hierbij positieve en negatieve ervaringen op. Als pedagogisch medewerker heb je door je manier van ondersteunen en begeleiden veel invloed op de manier waarop interacties tussen kinderen verlopen. Door zelf positieve interacties met kinderen aan te gaan, bevordert je ook positieve interacties tussen kinderen onderling. De pedagogisch medewerkers zoeken altijd naar een goede balans tussen het kind als individu en de groep, tussen samen en alleen. Maar ook tussen jongste en oudste kind in een groep.

In het hoofdstuk 2 onder de subtitels “Kindbeeld” leest u hoe wij de vaardigheden “Talent ontwikkelen, Autonomie respecteren, Emotioneel steunen en Naast elkaar en samen leren spelen” zichtbaar maken. Dat wij ook de andere twee vaardigheden “Leiding geven en structuur bieden” en “Taal is de basis” serieus nemen, leest u hieronder.

Leiding geven en structuur bieden

Structuur geeft kinderen houvast en vergroot hun gevoel van veiligheid en zekerheid. Dé basis om je vrij te voelen om op onderzoek uit te gaan, ervaringen op te doen en daardoor om nieuwe dingen te leren. Onze medewerkers brengen structuur en ordening aan door een vaste dagindeling, vaste plaatsen voor de verschillende materialen en activiteiten en een duidelijke opbouw van deze activiteiten. Ze zorgen zelf voorspelbaar te zijn in hun gedrag en stellen consequent en respectvol grenzen. Kinderen weten waar ze aan toe zijn, wat wel of niet mogelijk is of mag en kunnen hun gedrag beter afstemmen op de situatie. Wanneer er nieuwe kinderen op de BSO komen, krijgen zij uitleg over hoe de middag verloopt. Vaak werkt het goed om een ouder kind te vragen het nieuwe kind wegwijs te maken en waar nodig te helpen. Doordat de medewerkers duidelijk en zichtbaar aanwezig zijn, weet het kind waar hij informatie kan vinden en wat er gaat gebeuren. Wanneer kinderen zich veilig voelen en weten wat er te doen is, kunnen zij ook zelf keuzes maken. Doordat het team zelf het goede voorbeeld geeft, gedragsregels regelmatig herhaalt, normen en waarden uitdraagt en gewenst gedrag benoemt en beloont, kan dit gedrag gestimuleerd worden dan wel in stand blijven. Gedrags- en andere regels op de groep worden regelmatig herhaalt, hangen op de groepen en worden vaak samen met de kinderen opgesteld.

Wanneer een kind iets doet, wat niet mag, wordt er uitlegt waarom dat gedrag niet geaccepteerd wordt, wat de gevolgen van deze daden zijn voor een ander of voor zijn gevoelens. Wij vinden het belangrijk dat kinderen zich leren in te leven in een ander en zich bewust worden van hun innerlijk besef.

Taal is de basis

Kinderen in de BSO-leeftijd, van vier tot twaalf jaar, verschillen enorm in hun ontwikkeling en ontwikkelen zich in een eigen tempo. Dit geldt ook voor de taalontwikkeling. Onze medewerkers houden rekening met het taal- en begripsniveau van de kinderen. Ze praten veel met hen en stemmen hun taalgebruik zowel qua vorm, inhoud als tempo af op het individuele kind. Medewerkers praten rustig en zullen de kinderen vragen hetzelfde te doen. Ze hebben goede verbale én non-verbale communicatieve vaardigheden en realiseren zich dat deze overeen moeten komen willen ze eerlijk en duidelijk overkomen. Ze stellen zich open, tonen interesse in het kind, praten met hem over wat hem bezighoudt, wat zijn interesse heeft. Dit gebeurt zowel individueel als in groepjes. Ze praten bijvoorbeeld over algemene dingen zoals het programma en vooral ook over specifieke ervaringen en activiteiten. Tijdens gezamenlijke eetmomenten wordt ook veel interesse in de kinderen getoond, vaak komen ze dan pas net uit school en willen ze daar graag iets over vertellen. Medewerkers stimuleren de kinderen naar elkaar te luisteren en zelf wat te vertellen. Vooral ook tijdens het vrije spel is er veel ruimte om gezellig met elkaar te kletsen, dat gebeurt dan ook veel.

De medewerkers praten veel, geven uitleg over nieuwe dingen of situaties en begeleiden hun acties met taal. Zo gaan de kinderen de wereld om zich heen steeds beter begrijpen. Ze helpen kinderen hierdoor met het afstemmen van hun gedrag op de omgeving en situatie. Door te praten en uitleg te geven bevorderen de medewerkers, naast de taalontwikkeling, ook de cognitieve en sociale ontwikkeling. Medewerkers houden er rekening mee voldoende taalspelletjes aan te bieden. Zij zorgen dat er verschillende boeken aanwezig zijn om te lezen. De medewerkers observeren de taalontwikkeling van het kind en stellen hun handelen hier dagelijks op af of stellen hun handelen waar nodig bij. Kinderen met een geringe woordenschat worden extra gestimuleerd mee te doen aan activiteiten waarbij veel taal gebruikt wordt. Uiteraard wordt dit in oudergesprekken tussen mentor en ouder besproken.

Medewerkers zorgen er hierbij voor dat zij helder en open communiceren en staan open voor het respectvol geven en ontvangen van feedback.

Inzet beroepskrachten in opleiding/stagiaires

Bij Kanteel willen we graag investeren in het TALENT van de toekomst daarom werken we op alle locaties met studenten van verschillende opleidingen.

Door het aanbieden van stageplaatsen:

- Werken wij mee aan het opleiden van toekomstige beroepsbeoefenaars;
- Kunnen wij onze kennis overdragen;
- Leggen wij contacten met de beroepsopleidingen;
- Blijven we op de hoogte van nieuwe ontwikkelingen;
- Vergroten we de bekendheid van onze organisatie;
- Verwerven we nieuwe medewerkers;
- Krijgen we een frisse kijk op vanzelfsprekendheden;
- Kunnen we beoordelen welke beroepsopleiding het beste aansluit bij bepaalde functies.

Een goed leerklimaat draagt eraan bij dat de werkomgeving een leeromgeving wordt. De student is tijdens de werkuitvoering bezig met werken en leren tegelijk (werkomgeving). In deze omgeving doet de student ervaringen op en dat maakt de werkomgeving tot een leeromgeving. Dit betekent dat van alledaagse handelingen en situaties, leersituaties gemaakt worden. De werkbegeleider zorgt ervoor dat de werkomgeving ook een leeromgeving kan zijn zodat de student kan groeien in het leerproces. De houding, de begeleidingsstijl en het vermogen tot organiseren van de werkbegeleider spelen hierbij een belangrijke rol.

De opleidingscoördinator/ praktijkopleider begeleidt in samenwerking met de werkbegeleider de student planmatig binnen het Competentie Gericht Onderwijs. De afspraken zoals geformuleerd in het stageboek rondom opdrachten, gesprekken, verslagen etc. zijn leidend binnen dit proces. De werkbegeleider en de student nemen deel aan intervisiebijeenkomsten en interne trainingen.

6. Volgen en observeren

De pedagogisch medewerkers observeren dagelijks het welbevinden en de ontwikkeling van ieder kind en de totale groep. Dit is een bron van plezier, inzicht en verwondering. Ieder kind op de BSO heeft een mentor. Dit is een van de vaste pedagogisch medewerkers van de groep. Bij de start van de opvang krijgt u te horen wie de mentor van uw kind is. Deze mentor is verantwoordelijk voor het observeren en registreren van de ontwikkeling en welbevinden van uw kind. Ook zal de mentor u uitnodigen voor een periodiek 10-minutengesprek.

Ook wordt de ontwikkeling en het welbevinden van kinderen intern besproken tijdens de groepsoverleggen met de pedagogisch medewerkers van de groep van uw kind. Als pedagogisch medewerkers iets opvalt in de ontwikkeling van uw kind of het vermoeden heeft dat er iets aan de hand is met uw kind dan wordt dit met de ouders besproken of ze dit herkennen. In overleg met de ouders wordt afgesproken welke stappen ondernomen moeten worden.

We proberen aan alle kinderen de ondersteuning te bieden die het kind nodig heeft. Dit doen wij niet alleen. We werken nauw samen met zorgpartners uit de wijk of omgeving en uiteraard met het basisonderwijs. Zo nodig kunnen de pedagogisch medewerkers, na overleg met ouders en locatiemanager, advies vragen bij huisarts, het Centrum Jeugd en Gezin (CJG) of de Jeugd Gezondheid Zorg (JGZ) het consultatiebureau of de Intern Begeleider van school.

In voorkomende gevallen kan ook de jeugdverpleegkundige uit het wijk gebonden zorgteam geraadpleegd worden. Dit gebeurt alleen na toestemming en/of in aanwezigheid van de ouders. De pedagogisch medewerkers houden samen met de locatiemanager, jeugdverpleegkundige van het consultatiebureau en u als ouder een kindbespreking. Dit is een periodiek overleg met als doel het vroegtijdige signalering van kinderen met een spraak en taal, lichamelijk, emotioneel en/of psychisch probleem met als doel het verder helpen van het kind. Het kindbespreking-team kan zelfstandig ouders adviseren om contact op te nemen met instanties waar hulp op maat wordt aangeboden. Zij kunnen ook, na toestemming van ouders, instanties om advies vragen.

Daar waar nodig of wenselijk zoeken wij de samenwerking op met Kentalis of Cello. Kentalis is gespecialiseerd op het gebied van diagnostiek, zorg en onderwijs voor mensen met een beperking in horen en communiceren. We kunnen bij hen terecht voor voorlichting en advies. Bij Cello kloppen we aan als we vragen hebben op het gebied van zorg en dienstverlening aan mensen met een beperking. Zij bieden, waar nodig, ook ambulante begeleiding op onze groepen. Ons uitgangspunt hierbij is dat we alles doen in overleg met ouders want ouders kennen hun kind het beste. De pedagogisch medewerker of de locatiemanager zal u hierover altijd uitgebreid informeren.

De pedagogisch medewerkers hebben trainingen gevolgd op het gebied van observeren en communiceren zodat ze op een verantwoorde manier de zorgbehoefte van kinderen in kaart kunnen brengen en hierover in gesprek gaan met ouders.

Het stappenplan “basiszorg op het Kindcentrum” (zie bijlage) is de werkinstructie voor medewerkers in het geval zij problemen signaleren bij een kind. Dit stappenplan wordt in de hele gemeente 's-Hertogenbosch gehanteerd in het kader van de Ondersteuningstructuur 0-13. De kinderen waar zorg over is worden besproken in de kindbespreking 0-13 waarbij u als ouder ook aanwezig bent. Samen met u wordt gekeken naar de beste ondersteuning voor uw kind.

Bij vermoeden van mishandeling of misbruik geldt een ander plan van aanpak. Wanneer er een vermoeden van kindermishandeling of seksueel misbruik is, hanteren we binnen Kanteel de wettelijk verplichte “Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling” die is vastgelegd door de Brancheorganisatie Kinderopvang. Alle pedagogisch medewerker bij Kanteel zijn hiervan op de hoogte.

7. Samenwerken met anderen

We doen het samen, dat is ons uitgangspunt. In alles wat we doen proberen we de leefwerelden waarin kinderen opgroeien te verbinden: thuis, kinderopvang, buurt en school. Zo creëren we een emotioneel positief klimaat waarin kinderen kunnen groeien en ontwikkelen.

Landelijk wordt er gewerkt aan integratie van instellingen op het gebied van ontwikkeling, educatie en opvang van kinderen van 0-13 jaar. De samenwerking tussen de verschillende instellingen zorgt ervoor dat er voor kinderen een veilige omgeving ontstaat die een soepel verloop van de verschillende fases in de eerste 13 levensjaren van een kind mogelijk maakt. Bij 't Schrijverke werken primair onderwijs en kinderopvang samen aan de vorming van een kindcentrum 0-13 jaar. In ons kindcentrum wordt op verschillende vlakken samengewerkt. Zo vindt er meer en meer afstemming plaats over het pedagogische klimaat, werken wij aan een doorgaande lijn en delen elkaars expertise. Medewerkers van school en de BSO gaan elkaar steeds meer opzoeken en volgen samen bijvoorbeeld ook trainingen EHBO/BHV. De locatiemanager kinderopvang neemt zitting in het managementteam van Kindcentrum 't Schrijverke. We stemmen onze visie en werkwijze op elkaar af waardoor er een doorgaande ontwikkelingslijn ontstaat. Kinderen die vanuit het kinderdagverblijf doorstromen gaan vooraf al een paar keer oefenen op de BSO en er vindt een overdracht plaats.

BSO 't Schrijverke maakt gebruik van de faciliteiten op gebied van sport die de gemeente 's-Hertogenbosch aanbiedt. Zo wordt er gebruik gemaakt van de sportzaal in de school en van de gymzaal aan de Braspenninglaan. De kinderen gaan samen met de pedagogisch medewerkers regelmatig de wijk in voor het doen van een boodschap, een wandelingetje, een speeltuinbezoek of een expeditie aan de Maas.

De kinderen kunnen gebruik maken van de SchoolBiEB.

Met de GGD wordt ook samengewerkt. In opdracht van de gemeente worden de kindcentra jaarlijks geïnspecteerd door de GGD. De GGD controleert de naleving van de eisen die gesteld worden in de Wet Kinderopvang. Elke inspectie wordt vastgelegd in een inspectierapport. Deze rapporten liggen ter inzage op de locaties. Ook zijn ze in te zien op de websites van Kanteel en van de GGD.

8. Ouders

Een gelukkige en veilige kindertijd gun je ieder kind. Ouders zijn de eerste en belangrijkste opvoeder om daarvoor te zorgen. Wanneer een kind naar een van onze locaties komt willen wij daar graag een steentje aan bijdragen. Hiervoor is een open en positieve samenwerking tussen ouders en pedagogisch medewerkers belangrijk. Daarom gaan we regelmatig met ouders in gesprek over wat een kind meemaakt, hoe het zich ontwikkelt en of er eventuele zorgen zijn.

In de relatie met elkaar staan, duidelijke en eerlijke communicatie en wederzijds begrip, centraal. Mondeling en schriftelijk wisselen we informatie uit over dagelijkse zaken en belangrijke gebeurtenissen. Ieder jaar zijn er oudergesprekken waarin de ontwikkeling en het welbevinden van het kind centraal staan. We vinden het ook belangrijk dat ouders elkaar ontmoeten daarom vieren we samen feest of organiseren we ouderbijeenkomsten.

Intakegesprek

Na de inschrijving en het ontvangen van een plaatsingsbevestiging vindt het intakegesprek plaats. Dit intakegesprek is vaak uw eerste kennismaking met de BSO. Overigens kunnen ouders ook altijd, nog vóór inschrijving, een rondleiding krijgen op de BSO. Tijdens het kennismakingsgesprek vertelt een van de vaste pedagogisch medewerkers u over de organisatie rondom de opvang, de pedagogische uitgangspunten, (indien nodig) het vervoer met de taxi en de oudercontacten. Natuurlijk kunt u vragen stellen en in overleg worden er afspraken gemaakt en praktische dingen besproken. Belangrijkste onderdeel van dit gesprek is de informatie die u ons kan verschaffen zodat wij uw kind zo goed mogelijk kunnen gaan opvangen binnen de BSO. Aan het eind van het gesprek kunt u kennismaken met de groep en onze manier van werken. U kunt vervolgens een afspraak maken om, met uw kind, nog een paar uur op de groep te komen kijken of om uw kind, zelfstandig, te laten kennismaken op de groep.

Wanneer uw kind bij ons is, kan u altijd bellen om even te informeren hoe het met uw kind gaat. Als er aanleiding voor is, bellen de pedagogisch medewerkers u.

3 maanden evaluatie

Wanneer uw kind drie maanden de opvang bezoekt, ontvangt u via mail een digitaal “3-maanden evaluatieformulier” met de vraag dit in te vullen. Ouders worden ook door de mentor uitgenodigd voor een persoonlijk gesprek of desgewenst vindt er een gesprek met de locatiemanager plaats. Doel is onze dienstverlening zo goed als mogelijk af te stemmen op wat uw kind nodig heeft en waar uw wensen liggen.

Communicatie

Uiteraard zijn de vaste pedagogisch medewerkers het eerste aanspreekpunt. Wij werken met mentorschap wat wil zeggen dat elk kind een eigen mentor heeft die het eerste aanspreek-/contactpunt is. Wanneer zij er niet is, kan u natuurlijk altijd bij een van de collega's terecht. De mentor is degene die, in eerste instantie, de gesprekken met ouders voert in het geval van 10-minuten-, evaluatie- en eindgesprekken. Neemt u vooral bij het halen en brengen even de tijd voor een overdracht. Vier keer per jaar (gemiddeld) ontvangt u de digitale nieuwsbrief waarin feiten, wetenswaardigheden en ontwikkelingen vermeld worden aangaande onze locaties of Kanteel-breed.

Oudergesprekken

In deze gesprekken wordt de voortgang en de ontwikkeling alsmede het welbevinden van het kind binnen de groep met de ouders besproken. Op de BSO bepalen de medewerkers per groep wanneer deze gesprekken plaats vinden. Dat kan zijn rond de verjaardag(en) van uw kind of op een aantal vooraf geplande avonden. U wordt hiertoe uitgenodigd door de mentor van uw kind. Mocht u, buiten deze gesprekken om behoefte hebben aan een gesprek dan kan u dat altijd aanvragen. Deze gesprekken vinden in principe plaats buiten de groep zodat we ook daadwerkelijk even tijd hebben om in alle rust met u te praten.

Ouderavonden

Minimaal eens per jaar vindt er een ouderavond plaats, soms op initiatief van de oudercommissie. Deze avond wordt gebruikt om u van informatie te voorzien, met u van gedachten te wisselen en/ of samen te genieten van bijvoorbeeld een uitvoering in het theater. Dit zijn veelal gezellige, informele en zinvolle bijeenkomsten waarin ook het (pedagogisch)beleid aan bod kan komen. Mocht u graag een bepaald onderwerp of thema besproken zien tijdens een ouderavond dan horen wij dat graag.

Eindgesprek

Wanneer uw kind de BSO gaat verlaten, vindt er een eindgesprek plaats. Dit gesprek wordt gevoerd met de mentor van uw kind (en desgewenst met de locatiemanager).

Evaluatie

Voor uw kind de BSO zal verlaten ontvangt u een uitnodiging voor het invullen van een digitale eindevaluatie. Uw input geeft ons de kans te groeien en onze zorg en dienstverlening voortdurend te verbeteren.

Gesprek met de locatiemanager

Wanneer u graag een gesprek voert met de locatiemanager bent u hiertoe altijd uitgenodigd. Het kantoor bevindt zich op het kinderdagverblijf (Zwartbroekweg 402) bovenaan de trap (rechts). Loopt u gerust eens binnen met uw vragen, opmerkingen, klachten of complimenten. Daarnaast kunt u haar bereiken via mail (mdoreleijers@kanteel.nl) of op telefoonnummer 073-6443257.

Klachtenregeling

We doen er bij Kanteel alles aan om u en uw kind(eren) een zo prettig mogelijke tijd te geven. Wanneer u daar misschien niet helemaal tevreden over bent, horen we dat erg graag. Heeft u een vraag of juist een klacht, bespreek deze dan eerst op de locatie of met de medewerker met wie u in contact bent. Komt u er samen niet uit dan is de manager van de locatie het volgende aanspreekpunt. Ook onze managers zijn erop gericht om een eventuele klacht zo goed mogelijk met u samen op te lossen. Mocht de klacht onverhoopt toch blijven bestaan, dan kunt u gebruik maken van onze klachtenregeling voor officiële klachten. Een officiële klacht kunt u op twee manieren indienen:

- Via de website onder de knop 'contact' maakt u gebruik van het contactformulier. Vink in het keuzemenu aan dat het om een klacht gaat en laat ons via een beschrijving van de klacht weten wat er mis isgegaan.
- Schriftelijk met een klantenkaart. Deze kaarten zijn op al onze locaties beschikbaar.

Komen we er samen uiteindelijk niet uit, dan bestaat nog de mogelijkheid om de klacht in te dienen bij het Klachtenloket van de Geschillencommissie Kinderopvang; www.klachtenloket-kinderopvang.nl/ouders/. Kanteel is hierbij aangesloten voor bemiddeling bij klachten die we niet zelf met onze klanten tot een oplossing hebben kunnen brengen. Wanneer dit niet tot tevredenheid leidt, kan de klacht tot slot worden voorgelegd aan de Geschillencommissie Kinderopvang www.degeschillencommissie.nl. Deze commissie onderzoekt de klacht grondig en doet een bindende uitspraak waar zowel Kanteel als u zich aan moeten houden.

Oudercommissie

Bij Kanteel is de inspraak van ouders op verschillende manieren mogelijk. Elk kindcentrum of locatie heeft een eigen oudercommissie waarin ouders mee kunnen praten over de manier van werken op het kindcentrum. Deze vergaderingen vinden zes maal per jaar plaats, driemaal mét en driemaal zónder de locatiemanager.

De verschillende oudercommissies zijn verenigd in de Centrale CliëntenRaad (CCR). Binnen de CCR krijgen ouders de mogelijkheid om mee te praten over de besluitvorming en beleidsvoering van Kanteel Kinderopvang. We hebben ook een klachtenprocedure waarmee ouders zowel klachten als tips en verbeterpunten kunnen delen. De locatiemanager kan u hier meer over vertellen, ook kunt u kijken op onze website. Ook op andere manieren gaan wij met ouders in gesprek. Bijvoorbeeld met een brainstormsessie, klanttevredenheidsonderzoek of ouderavond. De mening van iedere ouder telt, dat is ons uitgangspunt.

Op de locatie is een brievenbus aanwezig (in de hal bij de Pandaberen) waarin u post, gericht aan de oudercommissie, kan deponeren. Tevens kan u de oudercommissie via mail bereiken; ocschrijverke@kanteel.nl

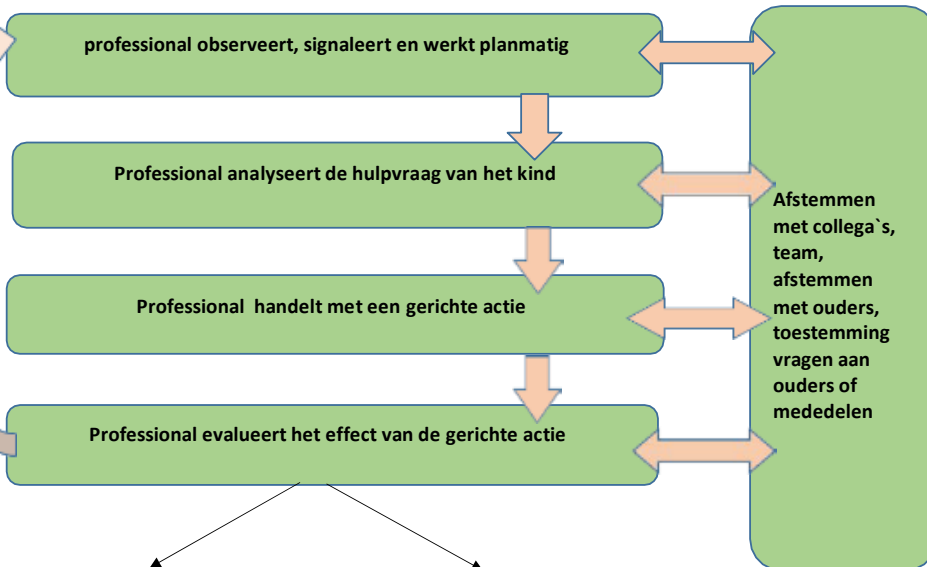

9. Bijlagen

Bijlage 1: Stappenplan basiszorg

BASISZORG OP HET KINDCENTRUM

BASISZORG AANGEVULD MET EXTRA ZORG

EXTRA GESPECIALISEERDE ZORG OF EXTERNE ZORG

professional = pm-ers BSO, pm-er 0-4, leerkracht.

- basiszorg en basishandelingen, altijd doen
- basiszorg aangevuld met extra zorg, toepassen indien nodig
- extra gespecialiseerde zorg of externe zorg, indien nodig

In samenwerking met Gemeente 's-Hertogenbosch en de werkgroep 0-23 (BJG, Divers, GGD, Juvans, MEE, Kanteel Kinderopvang, SWV regio de Meierij PO en VO)

Bijlage 2: Onze medewerkers...

Onze medewerkers....

- Hanteren het **pedagogisch werkplan** om het pedagogisch handelen te toetsen, verder te ontwikkelen, te bespreken en te evalueren. Ook tijdens groeps- en teamoverleggen is het werkplan de basis. Daarnaast wordt het werkplan gebruikt om beginnende pedagogisch medewerkers en stagiaires een handvat te bieden.
- Leveren jaarlijks een **Verklaring Omtrent Gedrag** in. Een VOG toont aan dat hun gedrag in het verleden geen bezwaar is voor het werken met kinderen.
- Hebben minimaal een **opleiding conform de CAO** Kinderopvang eisen.
- Hebben o.a. de volgende **opleidingen**: MBO recreatie niveau 4, Sociaal Pedagogisch Werk niveau 3 of 4, Onderwijsassistent of een HBO opleiding. Voor de BSO trekken we mensen aan die een bredere ervaring hebben dan alleen het werken met kinderen. We vinden het een pre als mensen ervaring hebben op het gebied van sport, handvaardigheid, acteren etc.
- Doen voortdurend aan deskundigheidsbevordering.
- Volgen **verplichte cursussen en trainingen** (bijv. Bedrijfs hulpverlening (BHV), tiltraining (Mensendieck), "Kinderen die opvallen", "Communiceren doe je zo", de cursus Kinder-EHBO de Kanteelbrede training met als onderwerp "TALENT".
- Gebruiken de **TALENTWIJZER** als leidraad voor hun pedagogisch en persoonlijk vakmanschap.
- Worden door VIB, **Video Interactie Begeleiding**, ondersteund in hun werk. Dit is een instrument om de kwaliteit en de professionaliteit van de pedagogisch medewerkers te verbeteren. Een speciaal opgeleide video-interactie-begeleider maakt korte video-opnames van een pedagogisch medewerkster terwijl zij aan het werk is. Nadat de opnames zijn gemaakt, vindt er een reflectiegesprek plaats. De beelden worden stilgezet of herhaald zodat de (non-) verbale communicatie tussen pedagogisch medewerkster en kind(eren) goed zichtbaar wordt. De VIB-er zoekt in op de geslaagde momenten: mensen leren immers vooral van hun succeservaringen. Door terug te kijken naar de beelden kunnen de pedagogisch medewerkers de succesvolle interactiemomenten herkennen en daarna uitbouwen.
- Houden zichzelf via **vakbladen en websites** op de hoogte van de actualiteiten.
- Nemen deel aan **een jaarlijkse roadshow** met de directrice van Kanteel.
- Voeren **jaarlijks een gesprek met de locatiemanager** aan de hand van hun competenties en hoe deze zich verhouden met de door Kanteel gehanteerde eigen gedragscode voor personeel en de beroepscode (van de FNV voor de sector Kinderopvang).
- **Werken**, om iedereen goed tot haar recht te laten komen en om ieders kwaliteiten zo goed mogelijk te benutten **zeer nauw samen**. Dit gebeurt intern, binnen de eigen groep, maar ook daarbuiten. Binnen de groep worden de taken goed verdeeld en vindt veel overleg plaats. Er wordt een schriftelijke overdracht gedaan aan directe collega's om elkaar op de hoogte te houden van belangrijke zaken omtrent kinderen en organisatie.
- Werken samen bij o.a. het **organiseren** van ouderavonden, festiviteiten en activiteiten voor de kinderen.
- Voeren elke zes weken een **groepsoverleg** waarbij alle collega's van de betreffende groep en de locatiemanager aanwezig zijn. Hier worden zaken als samenwerking, inrichting maar ook het wel en wee van de kinderen besproken.
- Hebben allemaal de **TOA taaltoets** afgelegd.
- Nemen (een maal per vier weken) deel aan de **teamvergadering**. Hier worden algemene, overkoepelende en beleidszaken besproken.
- Wonen twee maal per jaar een **thema-avond** bij waarbij alle pedagogisch medewerkers van de vestiging aanwezig dienen te zijn. Er worden meningen en ideeën uitgewisseld en gevormd.
- Kunnen terug vallen op twee interne **vertrouwenspersonen** t.a.v. seksuele intimidatie, discriminatie, agressie, geweld en grensoverschrijdend gedrag.
- Zorgen met elkaar en binnen alle geldingen van Kanteel voor een **open aanspreekcultuur**.
- Gebruiken de **werkinstructies, protocollen en processen zoals beschreven in het Kanteel handboek**.
- Begeleiden met enige regelmaat **stagiaires en/of leerlingen**. Het doel is tweeledig, enerzijds willen wij uitdragen hoe leuk, zinvol en verrijkend het werken met jonge kinderen is, anderzijds kunnen wijde

kinderen hierdoor extra aandacht geven. Er zijn immers extra ogen, oren en handen, extra mogelijkheden en kansen op de groep. Deze leerlingen en stagiaires worden door de beroepskrachten begeleid en zijn in eerste instantie boventallig op de groepen aanwezig. Gaandeweg hun stage bereiken zij een punt waarop het voor hen ook mogelijk is om “gewoon” (dus niet boventallig) op de groep ingezet te worden. Vanaf dat moment mogen zij gaan invallen op de eigen (en later ook op een andere) groep. Regelmatig zijn er ook stagiaires “Pedagogisch Management” en stagiaires vanuit het Buitengewoon Onderwijs, binnen onze locatie werkzaam. Zij staan niet op de groepen.

- Zijn niet in dienst van een bepaalde groep maar van Kanteel. Zij werken uiteraard wél op een vaste locatie en op een stamgroep.
- Werken flexibel en springen waar mogelijk voor elkaar in.
- Willen, samen met de kinderen, samen met u maar ook samen met onze leerlingen en stagiaires, de invallers en alle mensen om hen heen **de leukste, beste en gezelligste Buitenschoolse Opvang** vormen!